

עֲזְרֵי מַעַם הַשָּׁמַיִם עוֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר הַזֵּהָר

שִׁחְבֵּר הַתֵּנָא הָאֱלֹקִי רַבָּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א

וּבּוֹ: "סֵפֶר הַזֵּהָר", "זֵהָר חֻדְשׁ", "תְּקוּנַי הַזֵּהָר"

מְנַקֵּד

פְּרָשְׁת וַיֵּשֶׁב

מִבְּאֵר בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ עִם פְּרוּשׁ מִל וְנִחְמָד לְמַעַן יִדוּץ הַלּוֹמֵד בּוֹ

מְחוּלַק ל- תתק"ס (960) קוֹנְטֵרְסִים

ל"ב כְּרֻכִים שֶׁל ל' חֲלָקִים

כֶּרֶךְ ו' - חֲלָק ט"ז

קוֹנְטֵרְס 166

מוֹפֵץ לֵאל מִטְרוֹת רוּחַ כֹּלל - לְקִירוֹב הַגְּאוּלָּה בְּרַחֲמִים

בְּסִפְרָא דָּא יִפְקוּן בֵּית מִן גְּלִיתָא בְּרַחֲמֵי

יַחַד שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל לְסִיּוּם כֹּל סֵפֶר הַזֵּהָר בְּדִקּוֹת סְפוּרוֹת

"קוֹדֶשׁא בְּרִין הוּא אֹרִייתָא וִישְׂרָאֵל חַד הוּא"

יֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי "מִפְעֵל הַזֵּהָר הַעוֹלָמִי"

אֲדָר א' תִּשְׁע"א לַפ"ק - בַּעֲיַה"ק בֵּית שְׁמוּשׁ תּוֹכֵב"א

"מרחם משחר", הוא הרשב"י זי"ע, שנקרא "קדוש מהריון" וכאשר תתקשר לנשמתו על ידי לימוד תורתו "לך טל ילדותך" – כביאור הספורנו, תזכה לטל החיים ולא תזקין לעולם.

ואמר רבי פנחס מקאריץ זצ"ל: מלמד צריך שילמד זוהר, שהוא בחינת "עץ חיים", ויוכל להמשיך נשמה לתלמידים, כי בזה שהרב נותן שכל ישר לתינוק, בזה מניח נשמה אמתית^א. (חכם הרזים)

על כן לטהרת הנולד לומדים את הזוהר והאדרות הקדושים בליל ה"וואכט נאכט" – הנקרא ברית יצחק וביום המילה. להמשיך נשמה עליונה קדושה וטהורה לנימול הבא בברית קודש.

ולזכות עם ישראל הזקוק לטהרת הלימוד של "הבל שאין בו חטא" כמו שאמר דוד המע"ה – "מפי עוללים ויונקים יסדת עוז להשבית אויב ומתנקם". ובמיוחד בדורנו – לאור זה סידר הגאון הצדיק המקובל הרב בניהו שמואלי שליט"א [ראש ישיבת נהר שלום – י-ם] את האדרות הקדושים מחולק ללימוד חדשי כדי שיאמרו צאן קדושים כל שבת אחר אמירת התהילים המחולק, גם את האידרא המחולק^ב, ובזה נשבית את האויבים למעלה ולמטה.

א. אָמַר הַמַּעַתִּיק: כשאב שולח בנו למלמד ללמוד אצלו תורה, דבר הראשון צריך לברר אם המלמד של בנו לומד זוהר, כי אם לא, אז מי יודע איזה נשמה המלמד ימשיך לבנו – וגם אי אפשר שיהיה להמלמד קצת יראת שמים בלי לימוד הזוהר הקדוש כמבואר בספרים הקדושים.

ב. אָרְגוֹן הַזֶּהר הַקְּדוֹשׁ הַיְכָלָא דְרַשְׁבִּי בְנֵישֵׁאוֹת הַרְבּ הַמְקַבֵּל הַגְּאוֹן הַצַּדִּיק רַבִּי בְנֵיהוּ שְׁמוּאֵלִי שְׁלִיט"א

הוֹדְעָה לְבִתִּי מְדַרְשִׁים וְכֵן לְקַבּוּצוֹת תְּהִלִּים.

כָּל בֵּית הַמְדַרְשׁ אַחֲרֵי הַתְּפִילָה בְּשֶׁבֶת קוֹדֵשׁ שְׂרוּצִים לַעֲשׂוֹת שְׂעוֹר לְחֻמֵּשׁ דְּקוֹת וּבִכָּךְ כָּל הַמְתַּפְּלִלִים בְּיַחַד יִגְמְרוּ אֶת הָאֲדָרוֹת.

וְלְקַבּוּצוֹת הַמְתַּאֲסָפוֹת לְאֲמִירַת תְּהִלִּים.

הַכֵּנו חוֹבְרוֹת זֶהר הַקְּדוֹשׁ הַמְתַּאֲמוֹת בְּמִיחָד לְמִטְרָה זו.

הקדמה לזוהר תתק"ס חלקים - מבצע "יחד כל ישראל"

ישראל הקדושים והטהורים ה'מה כלולים כל ששים רבוא נשמות בתוך ספר הזוה"ק, בדפנת רבינו הקדוש הרמח"ל זי"ע באגרותיו. ולכן כל אחד יטמין עצמו בספר הזוהר הק' במיוחד בדורנו דרא בתראה ודור אחרון. ובזהר (זהר חלק ג') דף קנ"ג: ברעיא מהימנא כתב דהוא "תיבת נח" שמציל מפני המבול הנורא. ולזה תקן הרמח"ל זי"ע דיקבצו את כל ישראל ללמוד זוה"ק ובזה יתבטלו כל הגזרות – ויצמחו הישועות בצמיחת קרן דוד במהרה. (ועין בספר זכותא דרשב"י).

כתב בשדי חמד (מערכת מ' סוף בלל קצ"ח) וז"ל: מצוה שעושים אותה הרבה בני אדם בשתפנות, כל אחד נוטל שכר פאילו עשאה פולה לבדו, ומטעם זה נוהגים כל בית ישראל לעשות חבורת ש"ס ומחלקים הש"ס בין כמה בני אדם, שכל אחד לוקח מסכת אחת, ועושים סיום פעם אחת בשנה, וכן חבורות שחלקו ביניהם ללמוד סדר משניות, ושורת הדין נותנת שיטול כל אחד ואחד שכר פאילו למד הש"ס פולו, עכ"ל. – שמחת סיום ספר הזהר: הרבי רבי ברוך נכד הבעל שם טוב זיע"א, נהג בכל שנה ושנה ביום ל"ג בעומר לעשות סיום ספרי הזהר הקדוש, ואחר הסיום לקח הספר הזהר בידי קדשו ורקד כמה שעות, ואחרי רקודין דקדשה משמחת היום ומשמחת התורה נשק בפי קדשו את ספר הזהר ואמר בזה הלשון, "איך קען דיה, און דו קענסט מיר" [פירוש: אני מפיר אותך, ואתה מפיר אותי]. (טעמי המנהגים).

קריאת גדולי ירושלים בשנת תרפ"א: מעלת למוד הזהר הקדוש אשר הוא מבטל כל מיני פרעניות וגזרות קשות ורעות ומותנא וחרבא ובזה מעלמא... לשקד על למוד הזהר לגמור בארץ ובחוצה לארץ אלף סיומים... וברור כי גם אנשי חוץ לארץ יעלה הלמוד שלהם עם אנשי עיר הקדש במסלת בית קדש הקדשים בסוד כל ישראל ערבים זה בזה, ונכנס לשנה חדשה שנת גאלה וישועה ברחמים על עמו ישראל ועל כל העולם כלו... סיום זהר לעלוי מזל עם ישראל ולבטל כל הצרים אותם עליונים ותחתונים, ויפר עצת אויבינו ויקלקל מחשבותם ולא תעשינה ידיהם תושינה, וישראל ישכן לבטח ונראה בנחמת ציון, ובמהרה יתקיים "ישראל דרור בארץ אבי"ר.

הלומדים בחבורה – כל אחד כמה דקות ומשתתפים ומתאחדים ברצונם, עולה להם לפולם שלמדו כל הזוה"ק, וכך נוכל בשבע דקות לעשות סיומי זוהר לאלפים, ויתקיים בנו דברי הנביא ישעיה (פרק ס' כ"ב) "הקטן יהיה לאלף" שאפילו בדורנו הנמוך – יוכל להחשב לשר האלף, שסים כל הזוה"ק, ובפלא יועץ (ערך רבים) כתב: וכמה מעלות טובות לתורה דרבים ותפלה דרבים וכל מצוה הנעשית ברבים, הנה כי בן ראוי לכל אדם להתחבר עם יראי ה' וחושבי שמו ולקיים מאמר דוד המלך ע"ה (תהילים קי"ט ס"ג) "חבר אני לכל אשר יראוך". עכ"ל.

על סיום "כל ספר הזהר" בגירסא מצינו מנהג ישראל לעשות אז סעדת מצוה ולפטר בכורים מתענית בערב פסח. (ספר דרך ארץ מנהגי יהודי ארם צובה חלק א' עמוד כ"ז). (ועין בשו"ת פרחי פהונה חלק אר"ח סי' ג')... וממילא כל שכן בלמוד הזוהר

עלינו לשמוח בסיום למודו, שזכות לימוד הזוהר הוא הדבר היחיד להוציאנו מעבדות לחרות כנזכר בזוהר הקדוש, ועוד שהזוהר מלא על גדותיו ממשניות, ובכלל מסכתות נחשב, וזה הוא בכלל סעודת מצוה, עת"ד.

ובספר תולדות קול יהודה (אות ל"ג) איתא עובדא: דפעם אחת ביומי דאב קודם הצום עשה סעודת סיום ואכלו בשר, ושאלו אותו על מה עשה סיום, והשיב כי סים את הספר הקדוש עשרה מאמרות להרמ"ע מפאנו ז"ל, וכן במנהגיו (שם אות קכ"ט), פעם אחת במוצאי תשעה באב אכל בשר, ואמר שיש לו סיום על ספר פרי עץ חיים (להאר"י הקדוש), ע"כ. ובספר סוד ה' מבאר: ועל פי דברי הפסא מלך והבן איש חי ועודו – מעלת הלמוד בזוה"ק, שהלמוד ממש נתהפך לאיש חדש וטהור, ומתמלא שמחה בכל רגע בלומדו, ובוודאי בסיים כל חלק, כמו ספר התיקונים, זהר על התורה, וזוהר חדש, עלינו לשמוח ולעשות סעודה גדולה על כל חלקי הזוהר ובוודאי על האדרא הקדושה שבלמוד האדרא הקדושה זוכה שהרשב"י בכבודו ובעצמו בא מעטר כמלך ויושב ומקשיב בקולו בשלומד האדרא.

כתב המקבל הקדוש רבי אברהם אזולאי זי"ע א זקנו של החיד"א בשם המקבל הרב אברהם גלאנטי זי"ע, בספרו "אור החמה" על ה"אדרא דמשפנא" (שבפרשת משפטים דף קכ"ג ע"ב), וזה לשון קדשו: אפילו עוד היום אחר שנפטר רשב"י מבינינו, כל זמן שאנו עוסקים בדברי האדרא, "אתער" בא רבי שמעון מעטר כמלך בעטרותיו בראש, ויושב בגון, עכ"ל. האם יש שמחה גדולה מזו, על פן ראוי לעשות סעודת מצוה. ובוודאי כאשר יבקש ויתפלל בזכות הרשב"י תתקבל תפלתו ותעשה בקשתו, ומבאר בכתבי האר"י (שער הפסוקים, שיר השירים): "היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני": ראשי תבות ח' בירים מ' קשיבים ל' קולך ה' שמיעני, הוא חמלה, כמו שדרשו בזוהר בפרשת שמות (דף י"ב ע"ב), על פסוק והנה נער בוכה ותחמל עליו וגו', והבן זה, עכ"ל. ובזוהר שם בארו שהשכינה חומלת כאשר חוזרים בתשובה, שקודם קטרגה מדת הדין על בטול תורה, וכאשר חוזרים בתשובה ומתקנים, מיד חומלת השכינה הקדושה, ונשמעת התפילה ועל דרך דברי האר"י כאשר משתף עצמו עם הציבור בלמודו, אז מעורר את השכינה הקדושה לחמל עליו ולשמע תפלתו ולעשות בקשתו לטובה. ובאור החיים הקדוש כתב דגואל הראשון הוא גואל האחרון כמו שאמרו בזוה"ק מ'ה ש'היה היא – ראשי תבות משה – שיהיה, שהוא הגואל האחרון. (אפשר לרמוז דהרשב"י נשמת משה ובזכותו נגאל), ואין משה רבינו ע"ה מוסר התורה רוצה לגאול עם של בטלנים, עת"ד האור החיים הקדוש זי"ע א. ובזוה"ק קראו למי שלא לומד סודות התורה ולכלל הפחות למוד בקריאה זוה"ק, עם הארץ, ובגללו מתעבב הגאולה רח"ל. על פן פלנו צריכים להתחזק ולהתאחד בלמוד הקדוש הזה. וברוך ה' שזכינו בדרךנו להתחבר כלל ישראל עם "מפעל הזוהר העולמי" העובד ללא לאות ללא מטרות רוח, ולוקח על שכמו משא ועול החובות למען הקים השכינה הקדושה ולשמח לאבינו שבשמים – על פן אחי! כל אחד יכלל בלמוד הנשגב הזה למען פדות השכינה הקדושה ולמען פדות נפשנו ופדות עמו ישראל בקרוב בימינו ברחמים, אכ"ר.

תפלה קדם למוד האוהר הקדוש

רבון העולמים ואדוני האדונים, אב הרחמים והסליחות. מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, בקדשה ובהשתחויה, שקרבתנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש, ונתת לנו חלק בסודות תורתך הקדושה. מה אנו, מה חיינו, אשר עשית עמנו חסד גדול כזה. על כן אנחנו מפילים תחנונינו לפניך, שתמחול, ותסלח, לכל חטאתינו ועוונותינו, ואל יהיו עוונותינו מכדילים בינינו לביניך. ובכן יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתכוננו לבבינו ליראתך ואהבתך, ותקשיב אזניך לדברינו אלה, ותפתח לבבינו הערל בסודות תורתך, ויהיה למודנו זה נחת רוח לפני כסא כבודך פריח ניחוח. ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו בכל פחינתנו, ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים אשר על ידם גלית דבריך אלה בעולם. וזכותם, וזכות אבותם, וזכות תורתם, ותמימותם, וקדשם, יעמוד לנו לבל נפשל בדברים אלו. ובזכותם תאיר עינינו במה שאנו לומדים. כמאמר נעים זמירות ישראל "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך". יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי. כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותרונה: (קבלה מהאר"ל)

לשים יחוד קודשא בריה הוא ושכינתיה, בדחילו ורחימו, ורחימו ודחילו, ליחדא שם יוד בן"י בוא"ו בן"י ביהודא שלים, על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל לאקמא שכינתא מעפרא, ולעלוי שכינת עויגו אם הבנים שמחה. הריני מקשר עצמי בלימוד הקדוש הזה בנשמת כל התנאים והצדיקים הפתובים בזוהר הקדוש ובראשם התנא האלוני רבי שמעון בר יוחאי ורבי אלעזר בנו. ועל ידי זה תתקיים תפלת דוד המלך עליו השלום (תהלים סא, ד-ה) כי היית מחסה לי מגדל עז מפני אויב. אגורה באהלה עולמים אחסה בסתר כנפיה סלה. ואזפה שבלמודינו זה יהיו שפתותיהם דובבות בקבר, למען שמו באהבה לעשות נחת רוח ליוצרנו ולעשות רצון בוראנו. ובהדין ספרא ספר האוהר, יפקון ישראל מן גלותא ברחמי, יראה אל עבדיך פעלה והדרך על בניהם. ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו, ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו (תהלים צ, טז-יז). (סוד ה')

[תפלה לרפואות וישועות]

הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעה פמוה, והריני אוהב כל אחד מבני ישראל כנפשי ומאדי, והריני מזמין את פי ללמוד בספר הזהר הקדוש לזכות ... כב"פ (וכאן יפרט בקשות) [לרפואות...] [ישועת ...] [לבנים ...] השם ישלח דברו יחזקהו וירפאהו ברפואת הנפש ורפואת הגוף ברמ"ח אבריו ושם"ה גידיו בתוך שאר חולי ישראל ויארץ ימיו ושנותיו בנעימים] [ויזשיעהו בדבר ישועה ורחמים ...] אמן סלה.

"מרחם משחר", הוא הרשב"י זי"ע, שנקרא "קדוש מהריון" וכאשר תתקשר לנשמתו על ידי לימוד תורתו "לך טל ילדותך" – כביאור הספורנו, תזכה לטל החיים ולא תזקין לעולם.

ואמר רבי פנחס מקאריץ זצ"ל: מלמד צריך שילמד זוהר, שהוא בחינת "עץ חיים", ויוכל להמשיך נשמה לתלמידים, כי בזה שהרב נותן שכל ישר לתינוק, בזה מניח נשמה אמתית^א. (חכם הרזים)

על כן לטהרת הנולד לומדים את הזוהר והאדרות הקדושים בליל ה"וואכט נאכט" – הנקרא ברית יצחק וביום המילה. להמשיך נשמה עליונה קדושה וטהורה לנימול הבא בברית קודש.

ולזכות עם ישראל הזקוק לטהרת הלימוד של "הבל שאין בו חטא" כמו שאמר דוד המע"ה – "מפי עוללים ויונקים יסדת עוז להשבית אויב ומתנקם". ובמיוחד בדורנו – לאור זה סידר הגאון הצדיק המקובל הרב בניהו שמואלי שליט"א [ראש ישיבת נהר שלום – י-ם] את האדרות הקדושים מחולק ללימוד חדשי כדי שיאמרו צאן קדושים כל שבת אחר אמירת התהילים המחולק, גם את האידרא המחולק^ב, ובזה נשבית את האויבים למעלה ולמטה.

א. אָמַר הַמַּעֲתִיק: כשאב שולח בנו למלמד ללמוד אצלו תורה, דבר הראשון צריך לברר אם המלמד של בנו לומד זוהר, כי אם לא, אז מי יודע איזה נשמה המלמד ימשיך לבנו – וגם אי אפשר שיהיה להמלמד קצת יראת שמים בלי לימוד הזוהר הקדוש כמבואר בספרים הקדושים.

ב. אַרְגוֹן הַזֶּהר הַקְּדוֹשׁ הַיְכָלָא דְרַשְׁבִּי בְנֵישֵׁאוֹת הַרְבּ הַמְקַבֵּל הַגְּאוֹן הַצַּדִּיק רַבִּי בְּנֵיהוּ שְׁמוּאֵלִי שְׁלִיט"א

הוֹדְעָה לְבַתִּי מְדַרְשִׁים וְכֵן לְקַבּוּצוֹת תְּהִלִּים.

כָּל בֵּית הַמְדַרְשׁ אַחֲרֵי הַתְּפִילָה בְּשֶׁבֶת קוֹדֵשׁ שְׂרוּצִים לַעֲשׂוֹת שְׂעוֹר לְחֶמֶשׁ דְּקוֹת וּבִכֵּן כָּל הַמְתַּפְּלִלִים בְּיַחַד יִגְמְרוּ אֶת הָאֲדָרוֹת.

וְלְקַבּוּצוֹת הַמְתַּאֲסָפוֹת לְאֲמִירַת תְּהִלִּים.

הַכֵּנו חוֹבְרוֹת זֶהר הַקְּדוֹשׁ הַמְתַּאֲמוֹת בְּמִיחָד לְמִטְרָה זֹ.

לכלות את העולם, אלא כמו שנתבאר, וכל דרכיו כלם אמת וזכות להיטיב להם בעולם הזה ובעולם הבא. אשרי חלקם של הצדיקים שהם הולכים בדרך האמת, עליהם כתוב (תהלים לו) צדיקים יירשו ארץ.

וירע בעיני ה' אשר עשה וימת גם אתו. רבי חייא פתח, (קהלת יא) בבקר זרע את זרעך ולערב אל תנח ירך וגו'. בא ראה פמה ראוי לאדם להזהר מחטאיו ולהזהר במעשיו לפני הקדוש ברוך הוא, משום שפמה שלוחים וכמה ממנים הם בעולם שהם הולכים ומשוטטים ורואים את מעשי בני האדם ומעידים עליו ויהי עליהם, והכל כתובים בספר.

ובא וראה, בכל אותם החטאים שנטמא בהם האדם יותר בעולם הזה, זהו חטא שנטמא בו אדם יותר בעולם הזה ובעולם הבא - מי ששופך זרעו לריק ומוציא זרע לחנם ביד או ברגל ונטמא בו, כמו שנתבאר (תהלים ה) כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגרף רע.

בגד"ל זה לא נכנס למחצה ולא רואה תאר פניו של עתיק יומין, כמו שלמדנו, כתוב פאן לא יגרף רע, וכתוב ויהי ער בכור יהודה רע בעיני ה', ומשום כך כתוב (ישעיה א) ידיכם דמים מלאו. אשרי חלקו של האיש שירא מרבונו ויהיה שמור מדרך רעה, ויטהר עצמו להשתדל ביראת רבונו.

בא ראה, בבקר זרע [את] זרעך. הפסוק הזה בארוהו, בבקר - זהו בזמן שאדם עומד בכחו ויהיה בעלומיו, או ישתדל להוליד בנים עם אשה שראויה לו, שכתוב בבקר זרע את זרעך.

לשצאה עלמא אלא כמה דאתמר, וכל ארחוי כלהו קשוט וזכו לאוטבא להו בהאי עלמא ובעלמא דאתי. זפאה חולקהון דצדיקיא דאינון אזלי בארע קשוט, עלייהו כתיב, (תהלים לו) צדיקים יירשו ארץ:

וירע בעיני יי אשר עשה וימת גם אתו. רבי חייא פתח, (קהלת יא) בבקר זרע את זרעך ולערב אל תנח ירך וגו'. תא חזי, פמה אתחזי ליה לבר נש לאזדהרא מחובוי, ולאזדהרא בעובדוי קמי קדשא בריך הוא. בגין דכמה שליחן וכמה ממנן אינון בעלמא, דאינון אזלין ושאטין, וחמאן עובדיהון דבני נשא, וסהדין עלוי (י"ח עליהו) וכלא בספרא כתיבין.

ותא חזי, בכל אינון חובין דאסתאב בהו בר נש בהאי עלמא, דא איהו חובא דאסתאב ביה בר נש יתיר בהאי עלמא ובעלמא דאתי. מאן דאושיד זרעיה בריקננא, ואפיק זרעא למגנא בידיא או ברגלא ואסתאב ביה. פמה דאת אמר, (תהלים ה) כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגרף רע.

בגין דא לא עאל לפרגודא, ולא חמי סבר אפי עתיק יומין, פמה דתנינן פתיב דכא לא יגורף רע, וכתוב ויהי ער בכור יהודה רע בעיני יי. ובגין כך פתיב, (ישעיה א) ידיכם דמים מלאו. זפאה חולקיה דבר נש דדחיל למאריה ויהא נטיר מאורח בישא, וידפי גרמיה לאשתדלא בדחילו דמאריה.

תא חזי, בבקר זרע [את] זרעך, האי קרא אוקמוה. בבקר, דא הוא בזמנא דבר נש אתקיים בחיליה ויהא בעולימו, פדין אשתדל לאולדא בנין באיתתא דחזיא ליה, דכתיב בבקר זרע את זרעך.

דָּהָא כְּדִין זְמַנָּא אִיהוּ כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (תהלים קכז) כְּחַצִּים בְּיַד גְּבוּר כֵּן בְּנֵי הַנְּעוּרִים. בְּגִין דִּיכִיל לְמִילָף לְהוּ אַרְחוּי דְקַדְשָׁא בְּרִין הוּא, וִיהָא לִיה אַגְרָא טְבָא לְעִלְמָא דְאַתִּי. דְכְתִיב אֲשֶׁרִי הַגִּבֹּר אֲשֶׁר מְלֵא אֶת אֲשַׁפְתּוֹ מֵהֶם לֹא יִבְשׁוּ כִי יִדְבְּרוּ אֶת אוֹיְבֵים בְּשַׁעַר. לֹא יִבְשׁוּ בְּהוּא עֲלִמָא, בְּזִמְנָא דְמֵאֲרִיהוּן דִּדְיָנָא יִיתוּן לְקַטְרָנָא עֲלוּי. דְלִית לָךְ אַגְרָא טְבָא בְּהוּא עֲלִמָא, כְּהוּא דְאוֹלִיף לִיה לְבָרִיה דְחִילוֹ דְמֵרִיה בְּאַרְחוּי דְאוֹרִייתָא.

הָא חֲזִי, מַה אָמַר בְּאַבְרָהָם, דְכְתִיב, (בראשית י"ח) כִּי יִדְעַתִּיו לְמַעַן אֲשֶׁר יַצִּיחַ אֶת בְּנֵי וְאֵת בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשִׁמְרוּ דְרָךְ יְיָ לְעֵשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט. וְעַל דָּא הוּא זְכוּ קָיִמָא לִיה בְּהוּא עֲלִמָא לְגַבֵּי כָּל מֵאֲרִיהוּן דִּדְיָנָא.

וּבְגִין כֵּךְ בְּבַקֵּר זֵרַע אֶת זֵרַעְךָ, וְלַעֲרַב אֶל תַּנַּח יֶדְךָ, אֶפִּילוּ בְיוֹמֵי דְזַקְנָה, דְאִיהוּ זְמַנָּא דְסִיב בַּר נֶשׁ (לא יִיפֵא כְּבַר אֲשַׁתְּדִלִית וְדִי לִי אוֹ כְּבַר אֲשַׁתְּדִלִית וְלֹא יִכְלִינָא וְחִשְׁתָּא דְאַנָּא סִיב לִית אֲנָא בְּעִי וְעַם כָּל דָּא) מַה כְּתִיב אֶל תַּנַּח יֶדְךָ לֹא יִשְׁבּוּק מְלֵאוּלְדָא בְּהָאֵי עֲלִמָא. מָאֵי טַעְמָא, בְּגִין דְלֹא תִדַּע אֵיזָה יִכְשַׁר הִזְה אוֹ זֵה לְפָנֵי הָאֱלֹהִים. בְּגִין דִּיקוּמוּן בְּגִינִיה בְּהוּא עֲלִמָא.

וְעַל דָּא כְּתִיב (תהלים קכז) הִנֵּה נִחַלְתָּ יְיָ בְּנִים, דָּא צְרוּרָא דְנִשְׁמַתָּא סְטָרָא דְעֲלִמָא דְאַתִּי, וְלִהָאֵי נִחַלָה מֵאֵן זְכִי לִיה לְבַר נֶשׁ לְאֵעֲלָא בְּהוּא נִחַלְתָּ יְיָ, בְּנִים. אֵינּוּן בְּגִין זְכָאֵן לִיה לְנִחַלְתָּ יְיָ, וְעַל דָּא זְכָאֵה הוּא בַר נֶשׁ דְזְכִי לֹוֹן דִּיולִיף לֹוֹן אַרְחוּי דְאוֹרִייתָא כְּמָה דְאַתְּמַר :

וְתַסֵּר בְּגִדֵי אֲלֻמְנוּתָהּ מֵעֲלֶיהָ וְגו', תָּא חֲזִי, תָּמַר בַּת כַּהֵן הָוֹת, וְכִי סִלְקָא דְעַתְּךָ דְאִיהִי אֲזֵלָא בְּגִין לְאֲזַנְאָה עִם חֲמוּהָ, דְהָא

שְׁהֲרִי אַז הוּא הַזְּמַן, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (תהלים קכז) כְּחַצִּים בְּיַד גְּבוּר כֵּן בְּנֵי הַנְּעוּרִים, מִשּׁוּם שְׂכִיכּוֹל לְלַמֵּד אוֹתָם דְרַכֵּי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְיִהְיֶה לוֹ שִׁכְר טוֹב לְעוֹלָם הַבָּא, שְׁכַתוּב אֲשֶׁרִי הַגִּבֹּר אֲשֶׁר מְלֵא אֶת אֲשַׁפְתּוֹ מֵהֶם לֹא יִבְשׁוּ כִי יִדְבְּרוּ אֶת אוֹיְבֵים בְּשַׁעַר. לֹא יִבְשׁוּ - בְּעוֹלָם הַהוּא, בְּזִמְנָן שְׂבַעֲלֵי הַדִּין יִבּוֹאוּ לְקַטְרָנָא עֲלוּי, שְׂאִין לָךְ שִׁכְר טוֹב בְּעוֹלָם הַהוּא כְּמוֹ הַהוּא שְׁמַלְמַד אֶת בְּנוֹ יִרְאֵת רַבּוֹנוֹ בְּדְרַכֵּי הַתּוֹרָה.

בָּא רָאָה מַה אָמַר בְּאַבְרָהָם, שְׁכַתוּב (בראשית י"ח) כִּי יִדְעַתִּיו לְמַעַן אֲשֶׁר יַצִּיחַ אֶת בְּנֵי וְאֵת בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשִׁמְרוּ דְרָךְ יְיָ לְעֵשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט, וְעַל כֵּן אוֹתָהּ הַזְּכוּת קָיִמָת לוֹ בְּעוֹלָם הַהוּא אֲצֵל כָּל בְּעֵלֵי הַדִּין.

וּמִשּׁוּם כֵּךְ בְּבַקֵּר זֵרַע אֶת זֵרַעְךָ, וְלַעֲרַב אֶל תַּנַּח יֶדְךָ - אֶפִּילוּ בְיוֹמֵי הַזְּקָנָה, שְׁהוּא הַזְּמַן שְׂאֵדִם זְקוֹן, לֹא יֵאמֵר כְּבַר הַשְּׁתַדְּלָתִי וְדִי לִי, או - כְּבַר הַשְּׁתַדְּלָתִי וְאִינִי וְכֹל, וְכַעַת שְׂאֵנִי זְקוֹן אִינִי רֹזְנָה. וְעַם כָּל דָּא מַה כְּתוּב? אֶל תַּנַּח יֶדְךָ. לֹא יִנִּיחַ מְלֵאוּלִיד בְּעוֹלָם הַהוּא. מַה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׂלֹא תִדַּע אֵיזָה יִכְשַׁר הִזְה אוֹ זֵה. לְפָנֵי הָאֱלֹהִים - כְּדִי שְׂיַעֲמְדוּ בְּשִׁכִּילוֹ בְּעוֹלָם הַהוּא.

וְעַל כֵּן כְּתוּב (תהלים קכז) הִנֵּה נִחַלְתָּ ה' בְּנִים. זֵהוּ צְרוּר הַנְּשֻׁמּוֹת, הַצַּד שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא. וְלְנִחַלָה הוּו, מִי מִזְכָּה אֶת הָאָדָם לְהַכְּסֹא לְאוֹתָהּ נִחַלְתָּ ה' ? הַבְּנִים. אוֹתָם הַבְּנִים מִזְכָּים אוֹתוֹ לְנִחַלְתָּ ה', וְעַל כֵּן אֲשֶׁרִי אוֹתוֹ הָאִישׁ שְׂמִזְכָּה אוֹתָם לְלַמֵּד אוֹתָם דְרַכֵּי הַתּוֹרָה כְּמוֹ שְׁנַתְּבָאָר.

וְתַסֵּר בְּגִדֵי אֲלֻמְנוּתָהּ מֵעֲלֶיהָ וְגו'. בָּא רָאָה, תָּמַר הִיזְתָּה בַּת כַּהֵן, וְכִי תַעֲלֶה עַל דְּעַתְּךָ שְׁהִיא הַלִּכָּה כְּרִי לְזִנוּת עִם חֲמוּהָ?

שְׁהָרִי הִיא, צְנִיעוּת נִמְצָאָה בָּהּ תְּמִיד. אֲלֹא הִיא הִיְתָה צְדָקָת, וּבְחֻכְמָה עֲשֶׂתָה אֵת זֶה, שְׁהָרִי הִיא לֹא הַפְּקִירָה אֶת עֲצָמָהּ אֵלָיו, אֲלֹא מִשׁוֹם שְׂדֵעָה יִדְיָעָה וּבְחֻכְמָה הַתְּבוּנָה, וְעַל כֵּן הִיא בָּאָה אֵלָיו לַעֲשׂוֹת (עמ"ס) חֶסֶד וְאַמֶּת, וְעַל זֶה בָּאָה (בפירוט)

וְהַשְׁתַּדְּלָה בְּעֶסֶק הַזֶּה. כֹּא רָאָה, מִשׁוֹם שֶׁהִיא יִדְעָה יִדְיָעָה וְהַשְׁתַּדְּלָה בְּעֶסֶק זֶה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲשֶׂה שֵׁם סִיּוּעַ בְּמַעֲשֵׂה הַהוּא וְיִמְד הַתְּעַבְרָה, וְהַכֵּל הִיָּה מִמְּנוּ. וְאִם תֹּאמְרוּ, לָמָּה לֹא הִבִּיא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹתָם בְּיָמֵי מֵאֶשֶׁה אַחֲרָת? לָמָּה מִזֶּה? אֲלֹא וְדָאֵי שֶׁהִיא הַצְּרָכָה לַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה וְלֹא אִשָּׁה אַחֲרָת.

שְׁתֵּי נָשִׁים הָיוּ שְׂמֵחִין בְּנִבְנֵה הַזֶּרַע שֶׁל יִהוּדָה, וּבָאוּ מֵהֵן דוֹר הַמְּלָךְ וְשִׁלְמָה הַמְּלָךְ וּמִלֶּךְ הַמְּשִׁיחִים, וְשְׂתֵי הַנָּשִׁים הַלְלוּ זֶה כְּמוֹ זֶה, תְּמִיד וְרוֹת שְׂמֵחוּ בַעֲלֵיהֶן בְּרֹאשׁוֹנָה, וְהֵן הַשְׁתַּדְּלוּ לַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה.

תְּמִיד הַשְׁתַּדְּלָה אֶצֶל חַמִּיָּה, שֶׁהוּא יוֹמֵר קְרוֹב לְבָנָיו שְׂמֵחוּ. מַה הַטַּעַם הִיא הַשְׁתַּדְּלָה אֶצֶל? שְׂפָתוֹב כִּי רָאָתָה כִּי גָדַל שִׁלְהָ וְהִיא לֹא נִתְּנָה לוֹ לְאִשָּׁה, וּמִשׁוֹם זֶה הַשְׁתַּדְּלָה בְּמַעֲשֵׂה הַזֶּה אֶצֶל חַמִּיָּה.

רוֹת מֵת בַּעֲלָהּ, וְאַחַר כֵּן הַשְׁתַּדְּלָה בְּמַעֲשֵׂה הַזֶּה אֶצֶל בַּעַז, שְׂפָתוֹב (רות א) וְתַגֵּל מְרַגְלוֹתָיו וְתַשְׁכָּב, וְהַשְׁתַּדְּלָה עִמּוֹ, וְאַחַר כֵּן הוֹלִידָה אֶת עוֹבֵד. וְאִם תֹּאמְרוּ, לָמָּה לֹא יֵצֵא עוֹבֵד מֵאִשָּׁה אַחֲרָת? אֲלֹא וְדָאֵי הִיא הַצְּרָכָה וְלֹא אִשָּׁה אַחֲרָת. וּמִשְׂתֵּי אֵלֶי נִבְנֵה וְנִתְּקַן וְרָעוּ שֶׁל יְהוּדָה, וְשִׁתִּיחֶן עֲשׂוּ בְּכִשְׁרוֹת, לַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִם אוֹתָם הַמֵּתִים לְתַקֵּן אֶת הָעוֹלָם לְאַחַר מִכֵּן.

אִיְהִי צְנִיעוּתָא אֲשֶׁתְּכַחַת בְּהַ תְּדִיר. אֲלֹא אִיְהִי צְדָקָת הוֹת וּבְחֻכְמָה עֲבָדַת הָאֵי, דְּהָא אִיְהִי לֹא אֲפַקְרַת גְּרָמָה לְגַבִּיָּה, אֲלֹא בְּגִין דִּידְיָעָה יִדְעַת וְחֻכְמָתָא אֲסַתְּפַלַּת. וְעַל דָּא אִיְהִי אֵתָת לְגַבִּיָּה לְמַעַבְד (עמ"ס) טִיבוּ וּקְשׁוּט, וְעַל דָּא אֵתָת (לח"ת) וְאֲשֶׁתְּדַלַּת בְּעֶסְקָא דָּא.

הָא חֲזִי, בְּגִין דְּאִיְהִי יִדְעַת יִדְיָעָה וְאֲשֶׁתְּדַלַּת בְּעֶסְקָא דָּא. קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲבַד סִיּוּעָא תַּמָּן בְּהוּא עוֹבְדָא וְאֲתַעְבְּרַת מִיָּד. וְכֹלָא הָוָה (דף קפח ע"ב) מְנִיָּה. וְאִי תִימָא אֲמָאֵי לֹא אִיְתִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֵינוֹן בְּנִין מֵאֲתָתָא אוֹחֲרָא, אֲמָאֵי מִן דָּא. אֲלֹא וְדָאֵי אִיְהִי אֶצְטְרִיכָא לְעוֹבְדָא דָּא וְלֹא אֲתָתָא אַחֲרָא.

תְּרִין נָשִׁין הָיוּ דְמִנְיָהוּ אֲתַבְּנִי זְרַעָא דִּיהוּדָה, וְאֵתוּ מִנְיָהוּ דוֹר מְלָכָא וְשִׁלְמָה מְלָכָא וּמְלָכָא מְשִׁיחָא. וְאֵלִין תְּרִין נָשִׁין דָּא כְּגוֹנוֹנָא דְדָא, תְּמִיד וְרוֹת דְּמִיתוּ בַעֲלֵיהֶוּ בְּקִדְמִיתָא, וְאֵינוֹן אֲשֶׁתְּדַלוּ לְעוֹבְדָא דָּא.

תְּמִיד אֲשֶׁתְּדַלַּת לְגַבִּי חַמִּיָּה דְּאִיהוּ קְרוֹב יִתִּיר לְבָנוֹי דְּמִיתוּ. מָאֵי טַעְמָא אִיְהִי אֲשֶׁתְּדַלַּת לְגַבִּיָּה, דְּכִתִּיב כִּי רָאָתָה כִּי גָדַל שִׁלְהָ וְהִיא לֹא נִתְּנָה לוֹ לְאִשָּׁה. וּבְגִין דָּא אֲשֶׁתְּדַלַּת בְּעוֹבְדָא דָּא לְגַבִּי חַמִּיָּה.

רוֹת מִית בַּעֲלָהּ וּלְבָתֵּר אֲשֶׁתְּדַלַּת בְּעוֹבְדָא דָּא לְגַבִּיָּה דְּבַעַז דְּכִתִּיב, (רות א) וְתַגֵּל מְרַגְלוֹתָיו וְתַשְׁכָּב. וְאֲשֶׁתְּדַלַּת בְּהַדִּיָּה וּלְבָתֵּר אוֹלִידַת לִיָּה לְעוֹבֵד. וְאִי תִימָא אֲמָאֵי לֹא נְפִיק עוֹבֵד מֵאֲתָתָא אַחֲרָא, אֲלֹא וְדָאֵי הִיא אֶצְטְרִיכַת וְלֹא אֲתָתָא אַחֲרָא. וּמִתְרִין אֵלִין אֲתַבְּנִי וְאֲשֶׁתְּכִלִּיל זְרַעָא דִּיהוּדָה, וְתַרוּוֹיָהוּ בְּכִשְׁרוֹת עֲבָדוּ לְמַעַבְד טִיבוּ עִם אֵינוֹן מִיְתִיָּא לְאֲתַתְּקָנָא עֲלָמָא לְבָתֵּר.

וְדָא הוּא כְּמָה דְאַתְמָר (קהלת ד) **וְשִׁבְחָ אֲנִי אֶת הַמַּתִּים שֶׁכָּבַר מֵתוֹ, דְּהָא כַד הוּוּ חֵיין בְּקַדְמִיתָא לֹא הָוּה בְּהוּ שִׁבְחָא** (ו"ח וּלְבַתֵּר הָוּה כְּהוּ שִׁבְחָא), **וְתַרְוַיְיהוּ אֲשַׁתְּדְלוּ לְמַעַבְד טִיבּוּ וְקִשׁוּט עִם אַנּוּן מִיַּתִּיא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא סִייעַ בְּהוּא עוּבְדָא וְכֻלָּא הָוּה כְּדָקָא יָאוּת. זְכָאָה אִיהוּ מָאן דְּאֲשַׁתְּדַל בְּאוּרִייתָא יִמְמָא וְלִילָיא. פְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (יהושע א) וְהִגִּיתָ בּוּ יוֹמָם וְלַיְלָה לְמַעַן תִּשְׁמַר לְעִשׂוֹת כְּכֹל הַכְּתוּב בּוּ כִּי אַז תִּצְלִיחַ אֶת הַדְּרָכָךְ וְגו' :**

וְהוּוּ כְּמוֹ שִׁנְאָמַר (קהלת ד) **וְשִׁבְחָ אֲנִי אֶת הַמַּתִּים שֶׁכָּבַר מֵתוֹ, שֶׁהָרִי כִּשְׁהִיּוּ חֵיִים בְּהַתְחַלָּה, לֹא הָיָה בְּהֵם שִׁבְחָ** (ו"ח וּאֲחֵר קִד הָיָה בְּהֵם שִׁבְחָ), **וְשִׁתִּיחֵן הַשְּׁתַּדְלוּ לְעִשׂוֹת חֶסֶד וְאַמְתָּ עִם אוֹתָם הַמַּתִּים, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא סִיעַ בְּאוֹתוֹ הַמַּעֲשֶׂה וְהַכֹּל הָיָה כְּרִאוּי. אֲשֶׁרִי הוּא מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה יוֹמָם וְלַיְלָה, כְּמוֹ שִׁנְאָמַר (יהושע א) וְהִגִּיתָ בּוּ יוֹמָם וְלַיְלָה לְמַעַן תִּשְׁמַר לְעִשׂוֹת כְּכֹל הַכְּתוּב בּוּ כִּי אַז תִּצְלִיחַ אֶת הַדְּרָכָךְ וְגו'.**

וְיוֹסֵף הוֹרֵד מִצְרַיִמָה וְיִקְנְהוּ פּוּטִיפֵר וְגו'.

(מה כתוב לעיל וְיִקְרַח וַיֵּאמֶר, אִיהוּ אָמַר לְנַבִּי אֲבִיו הַכֹּהֵן גַּם וְגו', וְעַל דָּא וְיִקְרַח וַיְהִי וַיְהִי הַתּוֹמִים בְּכַמְנָה. תּוֹמִין הוּוּ מִקְדָּשָׁא דְנָא אַחִין הוּוּ. רַבִּי חֻזְקִיָּה אָמַר, לֹא אֲשַׁתְּמַע כְּבִי. אֵלָּא בְּגִין אַחֲרֵינוּ אֲתִילִידוּ. אָמַר רַבִּי אֲבָא, בְּגִין כִּד אֲשַׁתְּדַל לְאַשְׁכַּח אוּבְדָּא דְאַתְמָכִיד. תָּא חַוִּי מַח כְּתִיב, וַיְהִי כַּמְשִׁיב יָדוֹ וַיִּהְיֶה יָצָא אַחִיו וַהֲאָמַר מַח־פְּרָצָתָ עֲלֵיךְ פְּרִיץ. רַמּוּ הָאָה פְּרִיצוּתָא קַדְמָאָה דְפְרִיץ הַהוּא דְמִית עֲלִיָּה מִשְׁמַע דְּכְתִיב פְּרָצָתָ עֲלֵיךְ פְּרִיצוּתָא בְּגִין דְאַעֲפִירִיבַת לְאַשְׁכַּחַתָּ לְמִקְדָּשָׁא וּבְגִין כִּד פְּרִיצוּתָא תַּעֲבִיד בְּשַׁאֲרַ עֲמִין עוּבְדֵי עֲבֹדַת כּוּכְבָּיִם וּמְזוּלוֹת. וְעַל דָּא וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ פְּרִיץ. וְלְבַתֵּר רַבִּי עוּבְדָּא דִּיהוּדָה אֲתַמַּר דִּיהוּדָה וּבִין לִיָּה לְיוֹסֵף. וְאִיהוּ גְרִים לִיָּה לְכָל הָאָר. דְּאִי יְהוּדָה הָנִיחַ אָמַר נְהַדֵּר לִיָּה לְאַבְנָאָה הוּוּ עֲבָדִין לִיָּה אַחִיו חֲבִי וְעַל דָּא נְחַתוּ לִיָּה אַחִיו מִשְׁלַמְנוּתָא דְעִלְהוּ. לְבַתֵּר דְאַתְגַּלִּי מֵאַחִיו וְאַתָּא עֲלִיָּה כֹּל דָּא אַתְדַר וְאָמַר

וְיוֹסֵף הוֹרֵד מִצְרַיִמָה) מָאִי הוֹרֵד. דְּאַסְתַּפֵּם קְדוּשָׁא בְּרִיף הוּא כְּהוּא עוּבְדָּא לְקִימָא גְזֵרָה

דְּלִיָּה דְגִזּוּר בֵּין הַפְּתָרִים דְּכְתִיב, (בראשית טו)

דְּדוּעַ תִּדַע כִּי גִר יִהְיֶה זֶרְעֶךָ וְגו'. וְיִקְנְהוּ פּוּטִיפֵר לְסִטְרַ חֲטָאָה קְנָה לִיָּה.

פְּתַח וְאָמַר, (איוב ט) הָאֲמַר לְחִרְס וְלֹא יִזְרַח וּבַעַד פּוּכְבָּיִם יַחֲתֵם. תָּא חֲזִי, שְׁבַעָה כְּכַבְיָא עֲבַד קְדוּשָׁא בְּרִיף הוּא בְּרַקִּיעָא, וְכֹל רַקִּיעָא וְרַקִּיעָא אִיתָ בֵּיהּ פְּמָה שְׁמִשֵּׁין מְמַנִּין לְשִׁמְשָׁא לִיָּה לְקְדוּשָׁא בְּרִיף הוּא.

בְּגִין דְּלִית לָךְ שְׁמִשָׁא אוּ מְמַנָּא דְּלִית לִיָּה

כְּשׁוּם שְׁאִין לָךְ שְׁמִשׁ אוּ מְמַנָּה שְׁאִין לוֹ עֲבֹדָה וְשִׁמּוּשׁ לְאֲדוֹנוֹ, וְעוּמְדִים כֹּל אַחַד וְאַחַד עַל

פְּתַח וְאָמַר, (איוב ט) הָאֲמַר לְחִרְס וְלֹא יִזְרַח וּבַעַד פּוּכְבָּיִם יַחֲתֵם. בַּא רָאָה, שְׁבַעָה כּוּכְבָּיִם עֲשֶׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא בְּרַקִּיעָא, וּבְכֹל רַקִּיעָא וְרַקִּיעָא יֵשׁ פְּמָה שְׁמִשֵּׁים מְמַנִּים לְשִׁמּוּשׁוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא.

לְשִׁמּוּשׁוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא.

לְשִׁמּוּשׁוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא.

לְשִׁמּוּשׁוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא.

לְשִׁמּוּשׁוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא.

לְשִׁמּוּשׁוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא.

אותו השמוש שנתמנה בו, וכל אחד יודע עבודתו לשמש.

מהם שמשמשים בשליחות רבונם ומפקדים בעולם על כל מעשי בני האדם, ומהם שמשבחים אותו, והם (הרי) מפקדים על השירה. ואף על גב שהם מפקדים על זה, אין להם כל חיל בשמים וכוכבים ומזלות שכלם לא משבחים את הקדוש ברוך הוא.

שהרי בשעה שנקנס הלילה, אז נפרדים שלשה צדדים מתנות לשלשת צדדי העולם, ובכל צד וצד אלה אלפים ורבוא רבבות, וכלם ממנים על השירה.

שלשה מתנות הם, ותיזה קדושה אחת ממנה עליהם ועומדת עליהם, וכלם משבחים את הקדוש ברוך הוא עד שבא הבקר. כשבא הבקר, כל אותם שבצד דרום וכל הכוכבים שמאירים, כלם משבחים ואומרים שירה לקדוש-ברוך-הוא, כמו שנגאמר (איוב לח) ברוך יחד פכבי בקר ויריעו כל בני אלהים. ברוך יחד פכבי בקר - אלו הכוכבים שבצד דרום, כמו שנגאמר (בראשית ט) וישכם אברהם בבקר. ויריעו כל בני אלהים - אלו הם שבצד שמאל שנקללו בימין.

ואז מאיר הבקר, וישראל נושאים שירה ומשבחים לקדוש-ברוך-הוא ביום, שלש פעמים ביום כנגד שלש פעמים של הלילה, ועומדים אלה כנגד אלה, עד שמתעלה כבודו של הקדוש ברוך הוא ביום ובלילה כאוי, והקדוש ברוך הוא מתעלה בשש הללו.

פולחנא ושמושא למאריה, וקיימי כל חד וחד על ההוא שמושא דאתפקדא ביה, וכל חד ידע עבדיתיה לשמשא.

מנהון משמשי בשליחותא דמריהון ואתפקדון בעלמא על כל עובדיהון דבני נשא, ומנהון דקא משבחין ליה ואינון (הא) אתפקדון על שירתא. ואף על גב דאינון אתפקדון בהאי, לית להם כל חילא בשמיא וככבין ומזלי דכלהו לא משבחין ליה לקודשא בריה דהוא.

דהא בשעתא דעאל ליליא כדין אתפרשן תלת סטרין משריין לתלת סטרי עלמא, ובכל סטרא וסטרא אלה אלפין ורבוא רבבן וכלהו ממנן על (דף קפט ע"א) שירתא.

תלת משריין אינון, וחד חיותא קדישא ממנא עלייהו וקיימא עלייהו, וכלהו קא משבחין ליה לקודשא בריה דהוא עד דאתי צפרא, פד אתי צפרא, כל אינון דבסטור דרום וכל פכביא דנהרי, פלהו משבחין ואמרי שירתא לקדשא בריה דהוא כמה דאת אמר, (איוב לח) ברוך יחד פכבי בקר ויריעו כל בני אלהים. ברוך יחד פכבי בקר, אליון פכביא דבסטור דרום כמה דאת אמר, (בראשית ט) וישכם אברהם בבקר. ויריעו כל בני אלהים, אליון אינון דבסטור שמאלא דאתפלילו בימינא.

וברין צפרא נהיר, וישראל נטלי שירתא ומשבחין ליה לקדשא בריה דהוא ביממא, תלת זמנין ביממא, לקבל תלת זמנין דליליא. וקיימין אליון לקביל אליון, עד דיסתלק יקרא דקדשא בריה דהוא ביממא ובלייליא פדקא יאות, וקדשא בריה דהוא אסתלק בהו בשית אליון.

אוֹתָהּ הַחַיָּה הַקְּדוּשָׁה שְׁעוֹמֶדֶת
עֲלֵיהֶם לְמַעְלָה, עוֹמֶדֶת עַל
יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה כְּדֵי לְתַקֵּן הַכֹּל
כְּרְאוּי. מַה כְּתוּב בָּהּ? (מְשַׁלִּי לֵא)
וּתְקַם בְּעוֹד לִלְהָ וּתְתֵן טָרֶף
לְבֵיתָהּ וְחֹק לְנַעֲרֹתֶיהָ. וּתְתֵן טָרֶף
לְבֵיתָהּ - אֵלּוּ אוֹתָם הַמַּחְנֹת
שְׁלַמְעֵלָה. וְחֹק לְנַעֲרֹתֶיהָ - אֵלּוּ
הַמַּחְנֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה.
וּמִשׁוּם כֶּף כְּבוֹדוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא מִתְעַלָּה מִכֹּל הַצְּדִידִים,
מִמַּעְלָה וּמִמַּטָּה, וְעַל כֵּן הַכֹּל
הֵיחָד [הוא] עוֹמֵד בְּרִשְׁתּוֹ וְהַכֹּל
הוּא בְּרִצּוֹנוֹ.

(איוב ט) הָאֵמֶר לַחֲרֹס וְלֹא יִזְרַח -
רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר זֶה יוֹסֵף. וּבְעֵד
כּוֹכְבִים יַחְתָּם - אֵלּוּ הֵם אֶחָיו,
שְׁכָנָיו בָּהֶם וְאֶחָד עֶשֶׂר כּוֹכְבִים
מִשְׁתַּחֲוִים לוֹ. דְּבַר אַחֵר, הָאֵמֶר
לַחֲרֹס - זֶה יַעֲקֹב בְּשִׁעָה שְׁאָמְרוּ
לוֹ הִכּוּ נָא. וְלֹא יִזְרַח - בְּשִׁעָה
שֶׁהִסְתַּלְּקָה מִמֶּנּוּ הַשְּׂכִינָה. וּבְעֵד
כּוֹכְבִים יַחְתָּם - מִשׁוּם כְּנִי
יַחְתָּם וְנִסְתָּם הָאוֹר שֶׁלוֹ, הַשֶּׁמֶשׁ
חָשָׁךְ וְהַכּוֹכְבִים לֹא הֵאֲרִיזוּ,
מִשׁוּם שְׂיֹסֵף נִפְרַד מֵאֲבִיו. וּבֵא
וְרָאָה, מֵאוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁל אוֹתוֹ
הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל יוֹסֵף, נִפְרַד יַעֲקֹב
מִשְׁמוֹשׁ הַמַּטָּה, וְנִשְׁאַר אֲבֵל עַד
אוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁהִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרֵת
יוֹסֵף.

וַיְהִי ה' אֶת יוֹסֵף וַיְהִי אִישׁ
מְצַלִּיחַ וַיְהִי בְּבֵית אֲדֹנָיו וְגו'.
רַבִּי יוֹסִי פִתַּח, (תְּהִלִּים לז) כִּי ה'
אֱהָב מִשְׁפָּט וְלֹא יַעֲזֹב אֶת
חֲסִידָיו לְעוֹלָם נִשְׁמְרוּ. הַפְּסוּק
הַזֶּה בְּאֲרוּהוּ בְּאֲבָרְהָם. אֶת
חֲסִידָיו, כְּתוּב חֲסִידוֹ, וְהָרִי
נִתְבָּאֵר.

בֵּא רָאָה, בְּכָל מְקוֹם שֶׁהַצְּדִיקִים
הוֹלְכִים, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
שׁוֹמֵר אוֹתָם וְלֹא עוֹזֵב אוֹתָם.
דָּוֵד אָמַר (שם כג) גַּם כִּי אֶלֶף בְּגִיָּא
צִלְמוֹת לֹא אִירָא רַע כִּי אִתָּה

הָהוּא הַיּוֹתָא קְדִישָׁא דְקִיָּמָא עֲלֵיהּוּ לְעִילָא
קִיָּמָא עַל יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא בְּגִין
לְאַתְקְנָא כְּלָא כְּדָקָא יָאוֹת. מַה כְּתִיב בָּהּ (מְשַׁלִּי
לא) וּתְקַם בְּעוֹד לִלְהָ וּתְתֵן טָרֶף לְבֵיתָהּ וְחֹק
לְנַעֲרֹתֶיהָ. וּתְתֵן טָרֶף לְבֵיתָהּ אֵלּוּ אֵינוֹן
מִשְׁרִיזִין דְּלְעִילָא, וְחֹק לְנַעֲרֹתֶיהָ אֵלּוּ
מִשְׁרִיזִין דִּישְׂרָאֵל לְתַתָּא, וּבְגִין כֶּף יִקְרָא
דְּקְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲסַתְּלַק מִכָּל סְטָרִין
מֵעִילָא וּמִתַּתָּא. וְעַל דָּא כְּלָא הָוָה (כ"א הוּא)
בְּרִשׁוֹתֶיהָ קִיָּמָא, וְכִלָּא אִיהוּ בְּרַעוּתֶיהָ.

הָאֵמֶר לַחֲרֹס וְלֹא יִזְרַח. (איוב ט) רַבִּי שְׁמַעוֹן
אָמַר, דָּא יוֹסֵף. וּבְעֵד כּוֹכְבִים יַחְתָּם,
אֵלּוּ אֵינוֹן אֶחָיו דְּכְתִיב בְּהוּ וְאֶחָד עֶשֶׂר
כּוֹכְבִים מִשְׁתַּחֲוִים לוֹ. דְּבַר אַחֵר הָאֵמֶר
לַחֲרֹס, דָּא יַעֲקֹב, בְּשִׁעָתָא דְאָמְרוּ לוֹ הִכּוּ נָא.
וְלֹא יִזְרַח, בְּשִׁעָתָא דְאֲסַתְּלַקְתָּ שְׂכִינְתָּא מִנִּיהָ.
וּבְעֵד כּוֹכְבִים יַחְתָּם, בְּגִין בְּנוֹי אֲתַחְתָּם
וְאֲסַתִּים נְהוּרָא דִּילֵיהּ, שְׁמַשָּׁא אֲתַחְשַׁן
וְכַכְבִּיא לֹא נְהִירוּ בְּגִין דִּיוֹסֵף אֲתַפְרַשׁ
מֵאֲבִיו. וְתָא חֲזִי, מַהֵהוּא יוֹמָא דְהָהוּא
עוֹבְדָא דִּיוֹסֵף, אֲתַפְרַשׁ יַעֲקֹב מִשְׁמוֹשָׁא
דְּעָרְסָא וְאֲשַׁתָּאֵר אֲבֵלָא עַד הָהוּא יוֹמָא
דְאֲתַבְּשֵׁר בְּשׁוֹרָה דִּיוֹסֵף:

וַיְהִי יוֹסֵף וַיְהִי אִישׁ מְצַלִּיחַ וַיְהִי בְּבֵית
אֲדֹנָיו וְגו'. רַבִּי יוֹסִי פִתַּח, (תְּהִלִּים לז) כִּי ה'
אֱהָב מִשְׁפָּט וְלֹא יַעֲזֹב אֶת חֲסִידָיו לְעוֹלָם
נִשְׁמְרוּ. הָאִי קָרָא אוֹקְמוּהָ בְּאֲבָרְהָם, אֶת
חֲסִידָיו, חֲסִידוֹ כְּתִיב, וְהָא אֲתַמֵּר.

הָא חֲזִי, בְּכָל אֲתַר דְּצַדִּיקָא אֲזִילִי, קְדָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא נָטִיר לוֹן וְלֹא שְׁבִיק לוֹן.
דָּוֵד אָמַר, (תְּהִלִּים כג) גַּם כִּי אֶלֶף בְּגִיָּא
צִלְמוֹת לֹא אִירָא רַע כִּי אִתָּה עֲמָדִי
שְׁבִטָהּ וּמִשְׁעֲנִתָּהּ וְגו'. בְּכָל אֲתַר דְּצַדִּיקָא

לאחר קריאת הזוהר (יאמר תפלה זו בכנינת הלב)

יהי רצון מלפניך ה' אלקי ואלקי אבתי שיתקיים בנו עתה מקרא שפתוב "ואשים דברי פסיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ", להעלות לרומם ולתקן הריסות וחרבות השכינה הקדושה לקשוט ופאר פירא עלאה ולארמון שעל מכונו ישב להחזיר עטרה ליושנה וקיים בנו מהרה מקרא שפתוב "ויהי אור הלבנה פאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים פאור שבעת הימים". וזכות הרשב"י הקדוש ובנו רבי אלעזר, וזותם בן עזיהו, יעמוד לנו לתקן העולם מיום שנברא עד סופו פראונו וברצון יראיו. ובזכות היותנו עסוקים בהקמה הזאת, על ידה תתקרב הגאולה, וישועתה מהרה תצמיח, לעלוי שכינת עוגנו במהרה במינו. ויקיים בנו מקרא שפתוב "ויאמר אלקים יהי אור", ויארר עלינו אור ה', ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, אמן נצח סלה ועד. (נפח התפלה מתוך לשונו הקדוש של רבי חיים ויטאל זיע"א)

מוזרה אני לפניך השם אלוקי ואלקי אבותי שזכיתני ללמוד ולהגות בספר הקדוש הזה ויהרהר עליו, וזכות התנאים הקדושים שלמדנו תורתם יעמוד לנו ולזרענו ונזכה להבטחת הנביא (ישעיה נט, כ-כא) ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב נאם ה'. ואני זאת בריתי אותם אמר יהוה רוחי אשר עליה ודברי אשר שמתי פסיה לא ימוש מפיה ומפי זרעה ומפי זרע זרעה אמר ה' מעתה ועד עולם. ויתקיים בנו הנבואה (ישעיה נא, טז) ואשים דברי פסיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ ולאמר לציון עמי אתה. ובפרפת משה רבינו מהימנא בתגלה במהרה ה' בך נחננו ואין עמו אל נכר, יראו עינינו וישמח לבנו ותגל נפשנו בישועתך באמת באמר לציון מלך אלוקיך, ברוך ה' לעולם אמן ואמן. (סיד ה')

אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן רחם עלינו טוב ומטיב הדרש לנו. שובה אלינו [עלינו] בהמון רחמיה בגלל אבות שעשו רצונה. בנה ביתך ככתחלה וכוונן מקדשה על מכונו. והראנו בבנינו ושמחנו בתקונו. והשב שכינתך לתוכו, והשב פהנים לעבודתם ולויים לדוכנם לשירים ולזמרים. והשב ישראל לנויהם. ומלאה הארץ דעה את ה' ליראה ולאבהב את שמה הגדול הגבור והנורא אמן בן יהי רצון. (סי"ת)

הקדיש לעלוי הנשמה: הקדיש הוא שבח גדול לבורא עולם על פן יש בזה עלוי נשמה גדול לנפטר במקדש בזה שגורם לצבור לענות אמן, שהוא עלוי נשמה גדול עד מאד ונחת רוח לנשמה. מלבד מה שמצייל את הנפטר מדינה של גיהנם. מעלה אותו בדרגות נוספות בגן עדן (עיינו פה החיים שכתב לומר בכל ליל שבת קדיש אחר מאה שנה שעולה מעלה מעלה, ועי"ע פלא יוציא).

מעלת לימוד הזוהר לעלוי הנשמה: פתבו המקבלים: לימוד הקבלה והזוהר (תורת הרשב"י) יש בו תועלת לנשמה יותר משאר למידים. כי לכן נקרא זוהר שהוא מזהיר הנשמה... וביום שבת קודש ששעה אחת לימוד הזוה"ק שונה אלה שנה, ובשמחה מליון שנה עליו להשתדל יותר בלימוד הזוה"ק כי הוא מבחינת היום, קדוש הוא לאלהינו... ומה גדלה מעלת לימוד הזוהר הקדוש בגבהי מרומים ובמקדש ביום הקדוש יום השבת שאין ערה להשגתו, ובנדאי למודו בעד עלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, אין קץ למעלתו ואין קץ לעלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, ומעטרים לנשמה בעטרה ולבוש מיוחד בזכות למודו. וכן לתמי ותמותו ע"ה (ועי' סב הישר) והנה יאמרו אתו, כפול ומכפל שבעתים, בבחינת מכבודו במותו וכו', (ועי' פלא יוציא ערה כבוד אב ואם).

קדיש על ישראל נסח ספרדי (ע"מ)

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. (אמ) בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וְיִמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ
וְיַצְמַח פְּרָקְנָהּ וְיִקְרַב מְשִׁיחָהּ. (אמ) בְּחַיִּיכוּן וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית
יִשְׂרָאֵל בְּעֶנְלָא וּבְזִמְן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא
וּלְעָלְמֵי עָלְמָיָא יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה
וְיִתְהַלַּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. (אמ) לְעֵלְמָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא
תְּשַׁבַּחְתָּא וְנַחְמְתָא דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְנָן
וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן דְעֶסְקִין בְּאוּרִיתָא קְדֻשָּׁתָא. דִּי
בְּאַתְרָא הַדִּין וְדִי כְּכָל אַתְר וְאַתְר, יְהֵא לְנָא וְלַהוֹן וּלְכוּן הֵנָּה וְחֶסְדָּא וְרַחֲמֵי
מִן קֳדָם מְאָרֵי שְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא,
חַיִּים וְשֹׁבְעֵי וְיִשׁוּעָה וְנַחֲמָה וְשִׁיזְבָּא וְרַפּוּאָה וְגִאֲלָה וְסִלְיַחָה וְכַפְרָה, וְרוּחַ
וְהַצְלָה לְנוּ וּלְכָל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) עוֹשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא
בְּרַחֲמָיו יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ)

הַשְּׂכֵבָה לְאִישׁ: אֲשֶׁרֵי אִישׁ יֵרָא אֶת יְהוָה בְּמִצּוֹתָיו חֲפִיץ מְאֹד: הַמְרַחֵם עַל
כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וְיַחְמוֹל וְיִרְחַם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה שֶׁל (פב"פ). רוּחַ
יְהוָה תְּנִיחָנּוּ בְּגֵן עֵדֶן: דְאַתְפֹּטֵר מִן עֲלְמָא הַדִּין כְּרַעוּת אֱלֹהָא מְאָרִיָּה שְׁמַיָּא
וְאַרְעָא. מְלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמָיו יִרְחַם עָלָיו. וְיַחְמוֹל וְיַחְמוֹל עָלָיו. מְלַךְ
מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמָיו יִסְתִּירֵהוּ בְּצַל כַּנְפָּיו וּבִסְתֵר אֶהְלוּ לַחַזוּת בְּנוֹעַם
יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיבְלוּ. וְלִקְצֵן הַיָּמִין יַעֲמִידֵהוּ. וּמִנְחַל עֵדֶנּוּ יִשְׁקָהוּ. וְיַצְרֹר
בְּצִרּוֹר הַחַיִּים נִשְׁמָתוֹ. וְיִשִּׁים כְּבוֹד מְנוּחָתוֹ. יְהוָה הוּא נִחְלָתוֹ. וְיִלְוֶה אֵלָיו
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבוֹ יְהִי שְׁלוֹם. כְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוֹ עַל מִשְׁכְּבוֹתֵם.
הַלֵּךְ נִכְחוֹ. הוּא וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבִים עַמּוֹ בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְלִיחוֹת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמֵר אָמֵן:

הַשְּׂכֵבָה לְאִשָּׁה: אֵשֶׁת חַיִל מִי וּמְצָא, וְרַחֵם מִפְּנֵינִים מִכְּרָה: שֶׁקֶר הַחֵן וְהַכֵּל
הַיָּפִי, אִשָּׁה יִרְאֵת יְהוָה הִיא תִתְהַלַּל: תֵּנוּ לָהּ מִפְּרֵי יָדֶיהָ, וְיִהְיֶה לָּהּ בְּשַׁעֲרֵים
מַעֲשִׂיהָ: הַמְרַחֵם עַל כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וְיַחְמוֹל וְיִרְחַם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה
שֶׁל (פב"פ). רוּחַ יְהוָה תְּנִיחָנּוּ בְּגֵן עֵדֶן: דְאַתְפֹּטֵר מִן עֲלְמָא הַדִּין כְּרַעוּת
אֱלֹהָא מְרִיָּה שְׁמַיָּא וְאַרְעָא. הַמְלַךְ בְּרַחֲמָיו יְחוּם וְיַחְמוֹל עָלֶיהָ. וְיִלְוֶה אֵלֶיהָ
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבָהּ יְהִי שְׁלוֹם. כְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוֹ עַל מִשְׁכְּבוֹתֵם.
הַלֵּךְ נִכְחוֹ. הִיא וְכָל בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבוֹת עִמָּה בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְלִיחוֹת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמֵר אָמֵן:

יתגדל ויתקדש שמה רבא. בעלמא די ברא כרעותה וימליך מלכותה. ויצמח פורקנה ויקרב משיחה. בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל. בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן: יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמאי: יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל. שמה דקודשא. בריך הוא לעלא (בעשי"ת ולעלא מכל) מן כל ברכתא ושירתא, תשבחתא ונחמתא, דאמירן בעלמא. ואמרו אמן:

על ישראל ועל רבנן ועל תלמידיהון ועל כל תלמידי תלמידיהון ועל כל מאן דעסקין באורייתא די באתרא הדין ודי בכל אתר ואתר יהא להון ולכון שלמא רבא הנא וחסדא ורחמי וחי אריכי ומזוני רויחי ופורקנא מן קדם אבוהון די בשמיא וארעא ואמרו אמן: יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן: עושה שלום במרומיו הוא ברחמי ועושה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

תפלה על הנפטר לאחר הלמוד

לאיש: אנא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוגי בן פלוגי) וגמול נא עמו בחסדך הגדול לפתח לו שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתו באהבה ובחבה. ושלח לו מלאכיד הקדושים והטהורים להוליכו ולהושיבו תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכינתך, ולהשביעו מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתיב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתיב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, ותשמר אותו מחבט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לו על כל פשעיו. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לו זכיותיו וצדקותיו אשר עשה. ותשפיע לו מנשמתו לרשן עצמותיו בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, וכתיב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. וישכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל יראה פני גיהנם. ונשמתו תהא צרוכה בצרור החיים ולהחיותו בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

לאשה: אנא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוגית בת פלוגית) וגמול נא עמה בחסדך הגדול לפתח לה שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתה באהבה ובחבה. ושלח לה מלאכיד הקדושים והטהורים להוליכה ולהושיבה תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכינתך, ולהשביעיה מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתיב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתיב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, ותשמר אותה מחבט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לה על כל פשעיה. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לה זכיותיה וצדקותיה אשר עשתה. ותשפיע לה מנשמתה לרשן עצמותיה בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, וכתיב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. ותשכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל תראה פני גיהנם. ונשמתה תהא צרוכה בצרור החיים ולהחיותה בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

[תרגום ללשון הקדש]: אמר להם רבי שמעון: אין רצונו של הקדוש ברוך הוא בזה שיתגלה לעולם כל כך. וכשיהיה קרוב לימות המשיח, אפילו נערים שבעולם עתידים למצוא נסתרות של החכמה ולדעת על ידה קצים וחשבונות, ובאותו הזמן יתגלה לכל. (זהר הקדוש פרשת וירא דף קיח.)

הגאולה תהיה רק בזכות התורה

רעיָא מהימנָא (במדבר יח) **כָּל פֶּטֶר רַחֵם לְכָל בֶּשֶׂר** [אשר יקריבו לה' באדם ובבהמה יהיה לך וגו'], וְאֵת בְּכוֹר הַבְּהֵמָה הַטְּמֵאָה תִּפְדֶּה. [היינו חמור שהוא פטר רחם], **פְּקוּדָא דָּא לְפָדוֹת פֶּטֶר חֲמוֹר**, [מצוה זו היא לפדות פטר חמור, ובא לרמוז כי מי שהיה עד עתה כחמור שלא עסק בתורה, תיקונו] **לְפָדוֹת לְעֵלְמָא דְאֵתִי**. [לפדות עצמו בתורה בעולם הזה, ולתקן עצמו כדי שיזכה לעולם הבא]. **וְאִי קוּדְם דְּאִזִּיל לְהוּא עֵלְמָא**, [ואם קודם שהלך לעולם העליון] **לֹא יִפְדֶּה נַפְשִׁיהּ וְרוּחִיהּ וְנַשְׁמָתִיהּ בְּאוּרֵייתָא**, [לא יפדה את נפשו ורוחו ונשמתו בתורה, אף על פי שעסק בעבודה ובמצות, אז] **עֵתִיד לְאַחְזָרָא לְהֵאִי עֵלְמָא כְּדַבְּקְדְּמִיתָא**. [הוא עתיד לחזור בגלגול לעולם הזה כבתחילה], וזהו תיקונו שיחזור לבוא לעולם נפשו ורוחו ונשמתו ביחד, כדי לעסוק בתורה, ועל זה נאמר] [איוב לג כה] **יָשׁוּב לִימֵי עֲלוֹמִי**, [פירש שיחזור לימי נעורותו כמקודם, ואמר כי] **וְלִקְבֹּל נַפְשָׁא וְרוּחָא וְנַשְׁמָתָא**. [כנגד נפש רוח ונשמה]. **כְּתִיב** [איוב ל"ג כט] **הֵן כָּל אֱלֹהִים יַפְעֵל אֵל פְּעַמִּים שְׁלֹשׁ עִם גְּבַר**. [דהיינו שצריך להתגלגל ג' פעמים כדי לתקן את הנר"ן שלו בתורה, וכתב הרמ"ק, כי בעולם הנשמות לא יועיל לאדם שום זכות, כי אם התורה שלמד בעולם הזה, כי כל עסקם שם הוא בתורה, אם כן העיקר הוא שיעסוק האדם בתורה בהיותו בעולם הזה, ועל ידה יזכה לעסוק בתורה בעולם הנשמות].

וּמְצָא וְהַשְׁתַּדֵּל וְזָכָה לְהַשִּׁיג חֵלֶק הַחֲכָמָה הַמְּשׁוּג בְּעוֹלָם הַזֶּה, זָכָה לְטַעַם בְּעוֹלָם הַזֶּה קָצֵת מִתְעַנּוּג הָעוֹלָם הַבָּא.

י. רבי יהודה פתיה זי"ע כתב בהקדמתו לחבורו ז"ן הרקח על האדרות, את מעלת הלימוד הסוד, וההכרח שיש לעסוק בה, וכתב כי היה ברצונו בחבורו לזכות את הרבים, שיעסקו באדרות בהבנה וישלימו נפשם, ובזה ינצלו מלחזור בגלגול נוסף, ועוד שיהיה לתועלת רבה לעסוק בו בראש השנה ובימי התשובה.